

Sygn. akt I C 443/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015r.

Sąd Rejonowy w Jaśle I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Myśliwiec

Protokolant: st.sekr.sądowy Stanisława Synowiec

po rozpoznaniu 10 grudnia 2015 r. w J.

przy udziale

sprawy z powództwa K. S. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. S. (1) kwotę 17.000 zł (siedemnaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 14.000 zł od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty
- od kwoty 3.000 zł od dnia 21 listopada 2015 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. S. (1) kwotę 3346,80 zł (trzy tysiące trzysta czterdzieści sześć złotych 80/100) tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania;

IV. nakazuje, aby Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Jaśle ściągnął od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 63,28 zł (sześćdziesiąt trzy złote 28/100) tytułem pokrycia brakujących kosztów opinii biegłych.

Sygn. akt I C 443/14

Uzasadnienie wyroku z dnia 22 grudnia 2015 r.

W pozwie z dnia 1 września 2014 r. powódka K. S. (1) domagała się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10.07.2014 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie wносиła o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazała, że w dniu 10.04.2014 r. w J. uległa wypadkowi komunikacyjnemu, którego sprawca K. S. (2) posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Kierujący pojazdem V. (...), K. S. (2) nie ustępując pierwszeństwa przejazdu prawidłowo jadącemu pojazdowi T. (...), kierowanemu przez powódkę, doprowadził do zderzenia pojazdów, w wyniku czego powódka doznała obrażeń ciała i rozstroju zdrowia.

Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu pismem z dnia 5.06.2014 r. Pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne, w ramach którego wypłacił na rzecz powódki kwotę 1.000 zł.

W wypadku powódka doznała wstrząśnienia mózgu oraz skręcenia kręgosłupa szyjnego, a w następstwie tych urazów pojawił się zespół bólowy-korzeniowy szyjny parestetyczny i zespół stresu pourazowego. Powódka była leczona w Szpitalu (...) w J. oraz w Poradni Chirurgicznej w J.. Odbyła serię zabiegów rehabilitacyjnych. Przez okres 4 tygodni nosiła kołnierz ortopedyczny. W przebiegu leczenia odczuwała dolegliwości bólowe odcinka szyjnego kręgosłupa, pojawiły się zaburzenia koncentracji, kłopoty ze snem i lęk komunikacyjny. Dolegliwości bólowe, zdrętwienia karku i bóle głowy towarzyszą jej do chwili obecnej. Zdarzenie komunikacyjne wywołało następstwa w sferze zdrowia psychicznego powódki objawiające się stresem pourazowym.

Pismem procesowym z dnia 6.10.2015 r. powódka rozszerzyła żądanie pozwu domagając się zasądzenia kwoty 19.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10.07.2014 r.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania. Zarzucił, że żądana suma zadośćuczynienia jest rażąco wygórowana i nie odpowiada rozmiarowi poniesionej szkody. Nadto, niezależnie od zarzutu niezasadności roszczenia głównego, podnosił niezasadność żądania odsetek od daty wskazanej w pozwie, wskazując, że ewentualne zadośćuczynienie staje się wymagalne dopiero z chwilą wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 kwietnia 2014 r. powódka uczestniczyła w wypadku komunikacyjnym do którego doszło w J. przy skrzyżowaniu ulic (...). Sprawca wypadku K. S. (2), wymuszając pierwszeństwo przejazdu doprowadził do zderzenia prowadzonego przez siebie pojazdu z pojazdem powódki, w wyniku czego powódka doznała urazu kręgosłupa szyjnego oraz stłuczenia głowy z utratą przytomności. Sprawca wypadku posiadał polisę odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z pozwanym Towarzystwem (...) S.A.

Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu pismem z dnia 5 czerwca 2014 r. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za skutki wypadku – co do zasady – wypłacając na rzecz powódki kwotę 1.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Powyższe okoliczności były między stronami bezsporne.

Bezpośrednio po wypadku powódka została przewieziona do domu, jednak z powodu pogarszającego się samopoczucia tego samego dnia trafiła na Oddział Ratunkowy Szpitala (...) w J., gdzie po wykonaniu badań diagnostycznych (badanie TK głowy i kręgosłupa szyjnego) stwierdzono wstrząśnienie mózgu i skręcenie kręgosłupa szyjnego. Zaopatrzona w kołnierz ortopedyczny S., opuściła szpital tego samego dnia na własne żądanie (dowód: zeznania świadka T. S. – k. 73, karta informacyjna leczenia szpitalnego Szpitala (...) w J. z dn. 10.04.2014 r. – k. 16, opinia biegłego ortopedy traumatologa J. S. z dn. 5.05.2015 r. – k. 92–93). Kołnierz ortopedyczny nosiła przez okres 4 tygodni. W tym czasie całkowicie wyłączyła się od obowiązków związanych z opieką nad dzieckiem, które przejął mąż powódki. Była leczona neurologicznie w gabinecie specjalisty neurologa P. J. w J. z rozpoznaniem zespołu bólowo – korzeniowego szyjnego parestetycznego po przebytych urazie skrętnym odcinka szyjnego typu „smagnięcia biczem”, przebytego urazu głowy z objawami wstrząśnienia mózgu oraz zespołu stresu pourazowego (dowód: zaświadczenia lekarskie neurologa P. J. z dn. 16.04.2014 r. 07.05.2014 r. i 04.06.2014 r. – k. 18-20). W związku z występującymi dolegliwościami przyjmowała leki przeciwbólowe i nasenne. W przebiegu leczenia odbyła serię zabiegów rehabilitacyjnych w okresie od 16 do 30 czerwca 2014 r. w Centrum (...) w J. (dowód: zaświadczenie Centrum (...) w J. z dnia 30.06.2014 r. – k. 25). Dwukrotnie korzystała z konsultacji psychologicznej (historia choroby – k.70-71). W związku z utrzymującym się lękiem komunikacyjnym we wrześniu i październiku 2015 r. korzystała z pomocy psychiatry oraz psychoterapeuty (dowód: przesłuchanie powódki – k. 124 v.2 – 125, zaświadczenie (...) w J. wystawione przez psychoterapeutę J. T. (k. 122, zaświadczenie lekarskie psychiatry M. N. – k. 123).

Doznany przez powódkę uraz kręgosłupa szyjnego skutkuje 5% długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu (ograniczenia zgięcia do lewego boku o 20 stopni, do prawego boku o 10 stopni, rotacji o 20 stopni, napięcie mięśni przykręgosłupowych, próba B-M 2 cm). W okresie pierwszych czterech tygodni po wypadku powódka odczuwała bóle o natężeniu 5-6 stopni w skali (...), a następnie w przez okres trzech miesięcy – 3-4 stopnie. Przy gwałtownych ruchach głową odczuwa bóle do chwili obecnej. Zarówno w trakcie leczenia, jak i obecnie powódka stosuje z tego powodu leki przeciwbólowe, prowadzi rehabilitację, występują u niej ograniczenia w życiu społecznym - w uprawianiu sportu, rekreacji (dowód: opinia biegłego ortopedy traumatologa J. S. z dn.5.05.2015 r. – k. 93).

W następstwie doznanego urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu utrzymują się u powódki bóle i zawroty głowy, uczucie lęku i niepokoju, a także zaburzenia snu. Dolegliwości te są wynikiem stresu pourazowego i kwalifikują się 5% długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Uraz kręgosłupa szyjnego nie spowodował następstw neurologicznych, nie występują u powódki także objawy korzeniowe rozciągowe, ani deficyty korzeniowe. Brak podstaw dla przyjęcia ujawnienia się w przyszłości dalszych następstw doznanych urazów (dowód: opinia biegłego neurologa L. J. z dn.22.06.2015 r. – k. 103-104).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody. Dowody z dokumentów Sąd obdarzył walorem wiarygodności, albowiem zostały sporządzone w przepisanej formie, przez podmioty uprawnione i nie budziły wątpliwości co do swojej prawdziwości, nie były też kwestionowane przez strony postępowania. Za wiarygodną uznana została opinia biegłego ortopedy J. S. i neurologa L. J.. Opinie są rzetelne i logiczne. Zostały sporządzone zgodnie ze zleceniem Sądu przez biegłych, legitymujących się stosownym wykształceniem i odpowiednim doświadczeniem zawodowym, strony zaś nie wnosiły do nich zastrzeżeń. Dowody w postaci zeznania świadka T. S. oraz z przesłuchania powódki sąd uznał za wiarygodne w całości, albowiem opisany przez nich obraz zdarzeń, a w szczególności sposób funkcjonowania powódki po wypadku korelował z treścią dokumentacji medycznej i opinii biegłych. Relacje samej powódki, w szczególności co do rozmiaru bólu i cierpienia, obrazowały rozmiar szkody niemajątkowej, poniesionej na skutek przedmiotowego zdarzenia.

Bezsporny między stronami był fakt, że pozwany ponosi odpowiedzialność za następstwa wypadku z dnia 10.04.2014 r. jak też nie było sporu co do kwoty wypłaconej przez pozwanego w trakcie postępowania likwidacyjnego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającej mierze zasługuje na uwzględnienie. Podstawę materialnoprawną zgłoszonego roszczenia stanowi art. 445 k.c. w zw. z art. 444 k.c.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, utraty zdolności do pracy zarobkowej, zwiększenia potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Dyspozycja tego przepisu naprowadza, że zasądzenie stosownej sumy pieniężnej zależy od uznania sądu i okoliczności sprawy oraz jest dopuszczalne tylko w ramach odpowiedzialności deliktowej. Krzywdą w rozumieniu powołanego przepisu są zarówno cierpienia fizyczne – ból i inne dolegliwości, jak i cierpienia psychiczne, czyli ujemne odczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi oraz następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci odczuwanego dyskomfortu np. w wyglądzie, mobilności, niemożności wykonywania pewnych czynności, świadczenia określonej pracy. Kompensata majątkowa ma na celu przewyższenie tych przykrych doznań i złagodzenie cierpień, zarówno już doznanych, jak i te, które mogą wystąpić w przyszłości. Zadośćuczynienie ma więc charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. Określając wysokość „ odpowiedniej sumy ”, sąd powinien kierować się celami oraz charakterem zadośćuczynienia i uwzględnić wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej szkody niemajątkowej, a w tym przede wszystkim rodzaj uszkodzenia ciała, czy rozstroju zdrowia, ich nieodwracalny charakter polegający zwłaszcza na kalectwie, długotrwałość i przebieg procesu leczenia, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i długotrwałość, stopień ich uciążliwości, wiek poszkodowanego, jego szanse na przyszłość oraz poczucie nieprzydatności społecznej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923). Ponieważ zadośćuczynienie ma mieć charakter

kompensacyjny, jego wysokość nie może stanowić kwoty symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną dla poszkodowanego wartość i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia (tak Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 8 listopada 2005 r. I ACa 329/05, LEX nr 186505, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 lutego 2008 r. I CSK 536/07, LEX nr 461725).

Rozważając powyższe wytyczne w odniesieniu do osoby powódki w kontekście jej sytuacji życiowej, sąd doszedł do przekonania, że żądana uzupełniająco (ponad wyłaconą kwotę 1.000 zł) kwota 17.000 zł stanowi sumę odpowiednią w rozumieniu art. 445 k.c.

Z dokonanych przez Sąd ustaleń wynika bowiem, że przed wypadkiem powódka prowadziła aktywny zawodowo i społecznie tryb życia. Była zatrudniona przy pracy związanej z obsługą komputera. Wykonywała wszystkie prace fizyczne związane z utrzymaniem domu oraz opiekowała się 2 - letnim dzieckiem. Wypadek komunikacyjny z 10.04.2014 r. ograniczył powódkę w jej codziennej aktywności. Okres pierwszego miesiąca bezpośrednio po wypadku to czas, w którym powódka była ograniczona ruchowo w związku z koniecznością całodobowego noszenia kołnierza ortopedycznego, a także czas w którym stopień natężenia odczuwanego bólu sięgał 6 stopniom w 10-stopniowej skali (...) (k.93). Ograniczenia ruchowe i dolegliwości bólowe powodowały konieczność wyłączenia się od aktywnej opieki nad dzieckiem. Utrzymujące się dolegliwości bólowe kręgosłupa szyjnego połączone z drętwieniem górnych kończyn zaważyły na decyzji o rezygnacji z dalszego zatrudnienia. Niebagatelny wpływ na jakość życia poszkodowanej wywarły następstwa wypadku w sferze zdrowia psychicznego - zaburzenia snu, koncentracji oraz lęk komunikacyjny. Fakt korzystania z pomocy specjalistów – psychologa, psychiatry i psychoterapeuty – pozwala wnioskować o intensywności tych dolegliwości u powódki i ich wpływie na codzienne funkcjonowanie. Zważając na fakt, że doznane w wypadku urazy do chwili obecnej ograniczają powódkę w doborze codziennych zajęć (ograniczone możliwości rekreacji, czy uprawiania sportu), konsekwencje zdarzenia niewątpliwie rzutują na jej samoocenę i poczucie przydatności społecznej. Rozważając rozmiar poniesionej przez powódkę krzywdy Sąd miał na względzie także jej młody wiek i okoliczność, iż do chwili wypadku była osobą zdrową, nie cierpiącą żadnych dolegliwości, w szczególności wymagających specjalistycznego leczenia, czy rehabilitacji. Stąd też czas spędzony przez powódkę na wizytach u specjalistów, czy rehabilitacji to niewątpliwie czas frustracji, który wymagał stosownej rekompensaty.

Powyższe okoliczności prowadzą Sąd do przekonania, że wyłacona dotąd powódce kwota 1.000 zł nie wyczerpuje poniesionej szkody niemajątkowej, a różnica w jakości życia poszkodowanej uzasadnia uzupełnienie przyznanej kwoty zadośćuczynienia o sumę 17.000 zł. Jest to – w opinii Sądu – suma adekwatna do wyrządzonej krzywdy, uwzględniająca stosunki społeczno – gospodarcze w środowisku powódki oraz trwały charakter uszczerbku, będącego źródłem bólu i ograniczeń ruchowych, ocenionego łącznie na 10 %. Kwota ta przedstawia zarazem dla poszkodowanej ekonomiczną wartość, zdolną przywrócić jej naruszoną równowagę emocjonalną.

Wbrew argumentom pozwanego nie było podstaw do uznania, że rozszerzenie żądania zadośćuczynienia, jakie miało miejsce po wydaniu opinii przez biegłych stanowi spóźnioną czynność powódki. Zgodnie z art. 193 § 1 k.p.c. powódka miała prawo zmiany powództwa w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji w każdym stanie sprawy, skoro spełnione zostały wszelkie przesłanki formalne takiego rozszerzenia żądania, o jakim mówi art. 193 k.p.c. w zw. z art. 187 k.p.c. Co więcej, modyfikacja żądania dokonana w związku z treścią opinii biegłych i jej częściowe podzielenie przez Sąd orzekający nie oznacza przyjęcia oceny, że krzywda powódki uległa zwiększeniu w toku procesu. Należy zauważyć, że celem postępowania dowodowego było ustalenie zakresu doznanego uszczerbku na zdrowiu powódki, który to uszczerbek rzutował na dalszą ocenę rozmiary krzywdy i cierpienia. Dysponując wynikami postępowania dowodowego rzeczą Sądu było zweryfikować odczucia krzywdy wskazane w pozwie, a wynikiem tej weryfikacji jest uznanie Sądu, że ta sama (nie zwiększona) krzywda powódki wymaga rekompensaty w wyższej, aniżeli pierwotnie żądana kwocie.

Mając na uwadze powyższej wskazany stopień cierpienia fizycznych i psychicznych oraz fakt, że proces leczenia i rehabilitacji powódki został już zakończony, a obecny stan zdrowia jest pomyślny, żądanie zadośćuczynienia ponad kwotę 17.000 zł, Sąd uznał za nadmierne i jako takie podlegające oddaleniu (pkt. II wyroku). Orzeczenie w tym zakresie znajduje podstawę w art. 445 § 1 k.c.

Żądanie zasądzenia odsetek od zadośćuczynienia zasługiwało na uwzględnienie od daty 10.07.2014 r. - co do pierwotnie żądanej kwoty zadośćuczynienia - oraz od daty 21.11.2015 r. - co do rozszerzonej kwoty żądania. Przepis art. 455 k.c. stanowi, że jeśli termin spełnienia świadczenia nie wynika z treści ani z właściwości zobowiązania, to zobowiązanie ma charakter bezterminowy, a o jego przekształceniu w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel, wzywając dłużnika do spełnienia świadczenia w określonym rozmiarze. Taki charakter ma m.in. żądanie zapłaty zadośćuczynienia, które zostało do pozwanego skierowane pierwotnie pismem z dnia 5.06.2014 r. a następnie - co do dalszej kwoty - w piśmie procesowym z dnia 6.10.2015 r. doręczonym pozwanemu na rozprawie w dniu 20.10.2015 r.

Wskazać należy, iż na tle przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych judykatura wykształciła pogląd, zgodnie z którym o ile uprawniony do świadczenia dokonując zgłoszenia szkody wskaże konkretną kwotę do uiszczenia której wzywa ubezpieczyciela, to zdarzenie to należy ocenić na podstawie art. 455 w związku z art. 481 § 1 k.c. jako inicjujące bieg terminu oznaczony dla ubezpieczyciela w art. 14 ust. 1 ustawy do spełnienia świadczenia w terminach określonych tym przepisem (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 1999 r. III CKN 315/98, OSNC 2000/2/31, Pr.Gosp. 2000/1/1, Biul.SN 1999/10/6, M.Prawn. 1999/12/44, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 12 czerwca 2014 r. LEX nr 1493801, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 marca 2014 r. I ACa 849/13 LEX nr 1451596). W konsekwencji należało uznać, że zadośćuczynienie za krzywdę stało się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela do zapłaty. Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Strona pozwana wypłacając zadośćuczynienie w niższej wysokości niż żądana przez powódkę w toku postępowania likwidacyjnego musiała się liczyć z tym, iż będzie w opóźnieniu co do kwoty wyższej niż wypłacona - o ile zostanie ustalone, iż należy jej się kwota wyższa niż wypłacona. Należy zwrócić uwagę, że opinie biegłych przeprowadzone w toku niniejszego postępowania jedynie potwierdziły okoliczności dotyczące krzywdy powódki i jej zakresu naprowadzone w uzasadnieniu jej pozwu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w pkt. I wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje podstawę prawną w art. 98. § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 100kpc w zw. z § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490). Wynik sprawy uzasadniał obciążenie pozwanego kosztami wynagrodzenia pełnomocnika powódki, opłaty od pozwu i wydatkami na opinie biegłych w części uwzględnionego powództwa tj. w 89 %. W pozostałym zakresie, koszty procesu obciążały powódkę (11 %).